رهنما

آستان قدس رضوی

۳۶

چرا حجاب؟ چرا چادر مشکی؟

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۳۶: (چرا حجاب چرا چادر مشکی)

نویسنده:

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

رهنما ۳۶: (چرا حجاب چرا چادر مشکی)

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور : چرا حجاب ؟چرا چادر مشکی؟/ گردآورنده معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی.

مشخصات نشر : مشهد: انتشارات قدس رضوی،۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۵۰ص.؛۱۱×۱۷س م.

فروست : رهنما؛۳۶.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۹۹-۰۶۹-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه .

موضوع : حجاب

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : موسسه انتشاراتی قدس رضوی

رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۱۷/چ۳۸ ۱۳۹۱

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۶۳۶

شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۳۱۷۰۲

ص:۱

اشاره

تصویر

ص:۴

چرا حجاب؟ چرا چادر مشکی؟

سه پرسش زیر را، در این نوشتار، پاسخ می گیرید:

۱. در تاریخ اجتماعیِ بشر، وضعیت حجاب و بی حجابی چگونه بوده است؟

۲. کیفیت حجاب همسران و دختران پیامبر و ائمهٔ اطهار چگونه بود؟ آیا آنان از چادر استفاده می کردند؟

۳. بر فرض لزوم حجاب و چادر، چرا از چادرِ مشکی استفاده می شود، نه رنگ های دیگر؟

ص:۵

تصویر

ص:۶

۱. پیشینهٔ حجاب و بی حجابی

تصویر

ص:۷

چادر به صورتی که در میان ایرانیان معمول است، یعنی چادر بلند تا پایینِ پا، در میان عرب ها رایج نبوده است؛ ولی آنان چیزی شبیهِ نیمه چادر داشتند. ظاهراً «جَلباب»، در آیات قرآن، اشاره به همین نیمه چادر دارد که نه مثل مقنعه و روسری، کوتاه است و نه مثل چادر، خیلی بلند.

این حجاب شاید تا کمر و کمی پایین تر می رسیده است و اعراب از آن استفاده می کردند. پوشش اعراب دَرْع، و ملحفه و مقنعه بود: دَرْع پیراهن بلندی است که تا پشتِ پا می رسد و آستین هایش بلند و گشاد است؛ ملحفه همان چادر است که به خود می پیچند و مقنعه را نیز به سر می کنند. از روایات، می توان فهمید که زنان و دختران ائمه هر سه پوشش فوق را داشتند. در آداب نمازگزار هم آمده است که زن در هنگام نماز، اگر بخواهد حجاب کاملی

داشته باشد، باید از مقنعه و دَرْع و ملحفه استفاده کند.(۱)

پوشش و لباس، همواره با انسان بوده و پوششِ زنان، در همهٔ تمدن ها، بیشتر از مردان بوده است. در تمدن فینیقی ها که چهارهزار سال پیش از میلاد می زیسته اند، زنان حجاب داشتند و برای پوشش خویش، از پارچه های سرخ رنگ استفاده می کردند.(۲) زنان آریایی نیز حجاب داشتند و آنان که از طبقات بالای اجتماعی بودند، برای حجاب ارزش ویژه ای قائل می شدند.(۳) در بین یونانیان، رسم بود که زنان حتی صورت های خویش را با قسمتی از روپوشِ بسیار ظریف بپوشانند.(۴)

۱- ۱. مکارم شیرازی و دیگران، تفسیر نمونه، سورهٔ نور، آیهٔ ۳۱.

۲- . دائره المعارف القرآن العشرین، ج ۳، ص ۳۳۵.

۳- . سیدمحمود مدنی، فساد: سلاح تهاجم فرهنگی، ص ۲۴۵.

۴- . ویل دورانت، تاریخ تمدن، ج ۲، ص ۲۳۵.

آشوریان و کلدانیان نیز حجاب داشتند؛ نویسنده ای می نویسد: «از میان زنان بابل و آشور، تنها آنان که عفیف بودند و شوهر داشتند، دارای حجاب بودند.»(۱) همچنین، زنان اسپارتی محجّبه بودند و دختران اسپارتی، پس از شوهرکردن، حجاب می گرفتند. نقش ها و تصویرهایی که از زنان اسپارتی باقی مانده است، حکایت از این دارد که آنان سر را می پوشاندند و صورت را باز می گذاشتند و هنگامی که به کوچه و بازار می رفتند، حجاب داشتند.(۲) همین طور، رومیان، کارتاژی ها، چینی ها، هندی ها، ایرانیان باستان و ایرانیانِ اشکانی و ساسانی، همه حجاب داشتند.(۳) تورات و کتاب های مقدس نیز به حجاب سفارش

ص:۱۰

۱- . سیدرضا پاک نژاد، اولین دانشگاه و آخرین پیامبر، ج ۳، ص ۱۸۳.

۲- . سیدمحمود مدنی، پیشین، ص ۲۵۹.

۳- . همان، ص ۲۶۰تا۲۶۷.

کرده و عذاب بی حجابی را بیان کرده اند.(۱)

بااین حال، موج فساد و برهنگی و بدحجابی در غربِ جدید آغاز شد و اندک اندک، به جوامع دیگر نیز سرایت کرد. ویل دورانت می گوید: «فساد اخلاقی [در جامعهٔ آن روز غرب] نشانهٔ آزادگی و خردمندی بود و هرزه گی، به صورت نوعی آداب رایج درآمده بود. در فرانسهٔ قرن هجده، زنی که فقط به شوهر خود دل بسته بود، یادگار دوران های گذشته به شمار می آمد و زناشویی، فقط وسیله ای برای حفظ نام خانوادگی و انتقال ثروت بود.»(۲)

این فساد و بی بندوباری با رنسانس علمی در اروپا شروع شد و روشنفکران غرب زده، آن را به جهان سوم سوغات آوردند. این موج، ابتدا در سرزمین عثمانی گسترش یافت و کم کم، به کشورهای دیگر نفوذ کرد. در ایران، شاه عباسِ کبیر با پذیرفتن برادرانِ شرلی،

۱- . تورات یا عهد قدیم، ص ۱۰۰۲تا۱۰۱۱.

۲- . ویل دورانت، پیشین، ج ۱۹، ص ۴.

جرقهٔ بی بندوباری و بدحجابی را زد و می توان شروع جریان غرب زدگیِ مستمر را دوران فتحعلی شاه دانست.(۱) بعد از این دوره، رضاخان در ایران و آتاتُرک (مصطفی کمال) در ترکیه و امان الله خان در افغانستان، مأمور کشف حجاب شدند.

بنابراین، آغاز بد حجابی و بی حجابی را می توان دوران تحول و رنسانس در اروپا دانست.(۲)

۱- . سیدمحمود مدنی، پیشین، ص ۷۸و۷۹.

۲- . همان، ص ۷۶و۷۷.

۲. رعایت حجاب: نشاط و اعتماد بیشتر

تصویر

ص:۱۳

تصویر

ص:۱۴

احکام الهی بیش از آنکه به محدودیت لذت ها منجر شوند، به ماندگاریِ لذت ها و پایداری نشاط و خوشی ها می انجامند. ازاین روست که حضرت علی می فرمایند: «پوشیدگی زن، برایش بهتر است و زیبایی اش را پایدارتر می سازد.»(۱) رعایت حجاب احساسات را سالم نگه می دارد و عاطفه ها و محبت ها را در کانون گرم خانواده، متمرکز می سازد و نشاط کانون خانواده و اعتماد آنان را به یکدیگر، افزایش می دهد و زن و مرد را از گِرداب بی اعتنایی به همدیگر نجات می دهد.

ازهم پاشیدگیِ نظام خانواده بحرانی است که هم اکنون دامن گیر جوامع غربی شده است: شکل گیریِ کانون خانواده باید بر اساس عشق و محبت باشد و مهم ترین ابزار این امر، میل جنسی نسبت به یکدیگر است. در غرب، این میل رو به افول گذاشته و بنیان خانواده ها

۱- . بحارالانوار، ج ۱۴، باب ۷۰.

متزلزل شـده است. همچنین، عشق و عاطفـۀ همسـران نسـبت به یکدیگر، به دلیل روابط متعدد با دیگران، قبل و بعد از ازدواج، کاهش یافته است.

ص:۱۶

۳. دلایلِ برتریِ چادر مشکی

تصویر

ص:۱۷

تصویر

ص:۱۸

۱.۳ بالاترین رنگ

در بین رنگ ها، رنگ های تیره و مشکی در تأمین حجابِ حداکثریِ بانوان در بیرون منزل، مؤثرتر است؛ زیرا، رنگ مشکی پوشانندهٔ رنگ های دیگر است و زیرِ آن، هر لباس رنگیِ دیگری را که باشد، می پوشاند. ضرب المثل معروفِ «بالاتر از سیاهی رنگی نیست»، اشاره به این واقعیت دارد که رنگ سیاه، رنگی است که تمام رنگ های دیگر، در مقابل آن، رنگ می بازند!

۲.۳ آرامش بیشتر

قرآن مجید می فرماید: «پردهٔ سیاه و تاریک شب، روز را می پوشاند.»(۱) ساکنان زمین، پس

ص:۱۹

۱- . اعراف/۳.

از تحمل چند ساعت گرما و رنج و کار و فعالیت روزانه، طالب سکون و آرامشِ شب می شوند و شب، ساکنان زمین را در چادر سیاه و مشکی خود می پوشاند.

نیز: «پردهٔ سیاه و تاریک شب را به منزلهٔ لباس و پوشش قرار دادیم.» این آیه تاریکیِ شب را به پرده و پوشش گسترده ای تشبیه کرده است که همهٔ اجسام را می پوشاند؛ همان گونه که جلباب و چادر مشکی، تمام بدن و لباس بانوان را درمقابل نامحرم، می پوشاند.

برخی، جلباب را به چادرِ شب معنا کرده اند. به نظر می رسد این تشبیه را به دلیل دو ویژگیِ موجود در جلباب و چادر مشکی و پردهٔ تاریک شب ساخته اند: گستردگی در پوشش و رنگ مشکی.

۳.۳ نگاه شکنی و آسایش بیشتر

در روان شناسی رنگ ها چنین آمده است: سیاه به معنای «نه» است. رنگ مشکی در کاهش

ص:۲۰

تحریـک هـای روحی و روانی مؤثر است. ازآنجاکه مشـکی رنگی صامت و غیرمحرک است و واکنش مهمی در بیننـده ایجاد نمی کنـد، ازجملهٔ بهترین ابزارهای کاهش واکنش های روانی است و نه تنها جلب توجه دیگران را موجب نمی شود، بلکه به عـدم توجه کمـک می کنـد. به همین دلیل، در هنگام برخورد با جنس مخالف و نامَحرم، اسـتفاده از چادر مشـکی در کاهش حالات و امیال جنسی مؤثر است.

خداوندU در سورهٔ نور، ضـمن آموزش حـدود مراقبت های اولیه در شـیوهٔ رویارویی با غیرمحارم، در آخر آیه خطاب به زنان می فرمایـد: «نباید زنان پای خود را چنان به زمین بکوبند که صدای زینت آلاتشان شـنیده شود [و نامحرمان را تحریک کند].» بنـابراین، می توان گفت که چون لبـاس هـای رنگارنگ، سـبب جلب توجه نامحرم و تحریک جنسـی می شونـد، مطلوب نمی باشـند؛ اما ازآنجاکه حجاب و چادر مشکی، باعث جلب توجه نمی شود، رنگی مطلوب است. معمولاً، بانوانی که اعتقاد راسخ به لزوم پوشیدگیِ بیشتر در برخورد با نامحرم

دارند، چادر مشکی را می پسندند؛ زیرا این رنگ، بدن را بیشتر و بهتر می پوشاند.

ازسوی دیگر، وقتی رنگ مشکی در کنار رنگ دیگری قرار می گیرد، تأثیرِ آن را تقویت و خصلت آن رنگ را تأیید می کند: اگر یک پنجرهٔ رنگین، در کنار میز سیاهی قرار بگیرد، هر بیننده ای که به آن سو بنگرد، نگاه او ناخودآگاه به طرف پنجره جلب خواهد شد و اصلاً به صفحهٔ سیاهِ میز توجهی نخواهد کرد. رنگ سیاهِ میز، خاصیت جلوه نماییِ خود را نفی کرده، در عوض، خاصیت رنگ پنجره را تقویت می کند. به همین علت، وقتی

خانمی چادر مشکی به سر می کند و در خیابان راه می رود، ناظری که از دور به او و اشیای رنگیِ اطراف او، مثل ماشین ها و مغازه ها نگاه می کند، بی اختیار، اشیاء رنگی نظر او را به خود جلب می کنند. بسیاری اوقات، بیننده به رنگ مشکی اصلاً توجهی نمی کند.

بنابراین، بانوانی که می خواهند به بهترین شیوه، عفت و پاکدامنی خود را حفظ کنند و از نگاه های آلوده در امان باشند، از حجاب و چادر مشکی استفاده می کنند. چادر مشکی،

بدن بانوان را در مواجهه با نامحرمان به طوریکنواخت و درعین حال، به روش ساده و معمولی و به دور از تجمل، می پوشاند.

۴.۳ وقار و هیبت معنویِ بیشتر

در برخی کتاب های مربوط به روان شناسی رنگ ها، چنین آمده است: رنگ سیاه دلیل بر وقار و سنگینی و شیک پوشی است. همچنین، رنگ مشکی نمایانگر اقتدار است.

خصوصیت دیگر رنگ مشکی آن است که باعث هیبت و ابهّت بیشتری می شود و به دلیل همین خصوصیت، بیشترِ حاکمان و بزرگان برای اظهار شکوه و جبروت خویش، از لباس های مشکی استفاده می کنند. به نظر می رسد که انتخاب رنگ مشکی برای عمّامهٔ سادات و فرزندان پیامبر نیز به اعتبارِ ویژگیِ احتشام و هیبت معنوی است. به همین جهت، در

تصویر

ص:۲۴

برخی روایات آمده است که رنگ مشکی، کراهت دارد؛ مگر در عبا (چادر)، عمّامه

و کفش.(۱)

امروزه نیز لباس رسمیِ برخی شخصیت ها، مثل قاضیان و وکلا، به ویژه در مراسم ویژه و رسمی، غالباً مشکی یا سرمه ای است و ورزش کاران نیز زمانی که در رژهٔ رسمی شرکت می کنند، غالباً کت و شلوارِ مشکی یا سرمه ای می پوشند. با توجه به همین ویژگی، استفادهٔ بانوان از حجاب و چادر مشکی، نوعی والایی و هیبت معنوی برای آنان به وجود می آورد و سبب می شود که مردان نامحرم، در برخورد با آنان، حریم گیرند.

با وجود بهره ها و آثار متعدد ذکرشده برای حجاب مشکی، متأسفانه برخی مطبوعات در سال های اخیر، به طورغیرمنطقی و با تمسک به شبهاتی، در جهت سست کردن پایه های

ص:۲۵

۱- . بحارالانوار، ج ۵، ص ۲۷۹.

حجاب اسلامی در ذهن بانوان و گسترش بدحجابی و بی حجابی، گام برداشته اند. امیدواریم که با آگاهی بخشی و اطلاع رسانی نهادهای مسئول و مردم متعهد، فرهنگ زیبای حجاب از این کشور رخت برنبندد و روزبه روز، گسترده تر و محبوب تر شود.

ص:۲۶

تصویر

ص:۲۷

تصویر

ص:۲۸

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹